

بررسی تأثیر سبک زندگی بر منزلت اجتماعی کارکنان پایور

(مورد مطالعه: دانشگاه علوم انتظامی امین)

تاریخ پذیرش: 1394/07/23

تاریخ دریافت: 1394/03/15

یوسف محمدی مقدم¹، محمد جعفری²، رضا نصری سماکوش³

از صفحه 143 تا 160

چکیده

زمینه و هدف: سبک زندگی مجموعه‌ای نسبتاً منسجم از همه رفتارها و فعالیت‌های یک فرد معین در جریان زندگی روزمره خود می‌داند که مستلزم مجموعه‌ای از عادت‌ها و جهت‌گیری‌ها است و بر همین اساس از نوعی وحدت برخوردار است. این مقاله به بررسی تأثیر سبک زندگی بر منزلت اجتماعی کارکنان پایور دانشگاه علوم انتظامی می‌پردازد.

روش شناسی: این پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی است و از لحاظ ماهیت، روش توصیفی - پیمایشی بوده و جامعه آن را کارکنان پایور دانشگاه علوم انتظامی امین به تعداد 780 نفر تشکیل داده‌اند و از طریق فرمول تعیین حجم کوکران 120 نفر به‌عنوان حجم نمونه انتخاب شده‌اند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌ای که اعتبار و اعتماد آن مورد تأیید بوده، استفاده شده است و پس از جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از آزمون‌های کلموگروف اسمینروف، همبستگی و رگرسیون داده‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که 9 متغیر تحصیلات، معیشت، مسکن، شغل، انضباط، احترام و تکریم ارباب رجوع، اخلاق، مشارکت در امور معنوی، مشارکت در امور اجتماعی بر منزلت اجتماعی تأثیر دارند.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان می‌دهند که بین مؤلفه‌های سبک زندگی و منزلت اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: سبک زندگی، منزلت اجتماعی، سبک نهادی، سبک رفتاری، سبک آیینی کارکنان، دانشگاه علوم انتظامی امین.

1- استادیار دانشگاه علوم انتظامی امین

2- استادیار دانشگاه علوم انتظامی امین

3- کارشناس ارشد مدیریت منابع انسانی (نویسنده مسئول) you_mohammad@yahoo.com

دورکیم با تقسیم‌بندی جوامع به ارگانیکی و مکانیکی، شاید نخستین جامعه‌شناسی باشد که به صورت غیرمستقیم بر تمایز و تفاوت اشاره کرده است. در جوامع مکانیکی (جوامع سنتی)، تقسیم کار ساده است و تفاوت‌های فکری، سلیقه‌ای، اجتماعی، فردی و نظایر آن بین افراد وجود ندارد، اما در جوامع ارگانیکی است که، فرد هویت شخصی و منحصر به فردی می‌یابد و انتخاب و عاملیت معنا پیدا می‌کند. در این جاست که همبستگی اجتماعی بر اساس تفاوت‌پذیری افراد شکل می‌گیرد و تمایز و گروه‌بندی‌های اجتماعی و فردی، شکل یافته و سبک‌های متفاوت زندگی سر بر می‌آورند (خواجانه‌نوری و همکاران، 1390). در جامعه مدرن، نوع و سبک «رفتار و کنش‌های مصرفی» یا «سبک زندگی» است که هویت‌های فردی و اجتماعی را شکل می‌دهد (کفاشی و همکاران، 1389). سبک زندگی، فعالیت‌های عادی و معمول روزانه است که افراد آنها را در زندگی خود به طور قابل قبول پذیرفته‌اند، به طوری که این فعالیت‌ها بر سلامت افراد تأثیر می‌گذارند (دلاون و رادنر¹، 2002؛ داربی و کرومپ²، 1999).

مقام معظم رهبری حفظه الله تعالی به‌عنوان پیشوایی حکیم و رهبری دلسوز در سال‌های اخیر به موضوع مهم و اساسی تمدن‌سازی اسلامی توجه خاصی داشته و در موارد متعددی به آن اشاره کرده‌اند. در یکی از بیانات حکیمانه عالمانه اخیر خود موضوع سبک زندگی را به‌عنوان یکی از زیر مجموعه‌های تمدن اسلامی برشمردند و فرمودند اگر از منظر معنویت نگاه کنیم که هدف انسان، رستگاری و فلاح و نجات است، باید به سبک زندگی اهمیت دهیم، اگر به معنویت و رستگاری معنوی اعتقادی هم نداشته باشیم، برای زندگی راحت، زندگی برخوردار از امنیت روانی و اخلاقی، بازپرداختن به سبک زندگی مهم است، هم‌چنین از طرفی سعادت یک جامعه در گرو حفظ و بقاء امنیت اجتماعی و احساس ناشی از آن است.

مفهوم امنیت یکی از شاخص‌های کیفیت زندگی است که عدم وجود آن هر جامعه را با پیامدهای منفی مواجه خواهد کرد و مانع توسعه در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و

1- DeLaune & Ladner
2- Darby & Crump

سیاسی می‌شود (بوزان و هانسن¹، 2007). سرمایه اجتماعی یکی از مهم‌ترین عناصر حیاتی توسعه و انسجام‌بخش جامعه می‌باشد (پیلتن و برومند، 1393). منزلت، پایگاه اجتماعی است که فرد در میان یک گروه دارد. یا به مرتبه اجتماعی یک گروه در مقایسه با گروه‌های دیگر گفته می‌شود (صفا، 1382). به بیان دیگر، موقعیتی که یک فرد یا خانواده با ارجاع به استانداردهای میانگین رایج، درباره ویژگی‌های فرهنگی، درآمد مؤثر، دارایی‌های مادی و مشارکت در فعالیت‌های گروهی - اجتماعی به دست می‌آورد (صفا، 1382).

منزلت، بازتاب دهنده عواملی هم‌چون منشأ خانوادگی رفتار، تحصیلات و ویژگی‌های مشابه است که دست‌یابی به آنها یا از دست دادن آنها، سخت‌تر از به دست آوردن یا از دست دادن ثروت اقتصادی است (صفا، 1382). مسئولان ناجا در چند سال گذشته تلاش زیادی برای کیفی‌سازی خدمت در کلانتری‌ها داشته‌اند، ولی عملاً به نظر می‌رسد در ارتقاء منزلت اجتماعی کارکنان پلیس تأثیر به‌سزایی نداشته است و موضوع منزلت اجتماعی کارکنان ناجا از موارد بسیار مهمی است که بایستی به آن توجه ویژه داشت، زیرا هرگونه نارسایی در این مجموعه بازخورد منفی در اجتماع داشته و نتیجه‌اش به کل ناجا بر می‌گردد. با عنایت به این که رابطه بین منزلت و عملکرد مورد قبول دانشمندان علوم مدیریت و رفتار سازمانی می‌باشد، بنابراین شناختن عوامل مؤثر بر ارتقاء منزلت اجتماعی در سازمان، بر کارایی و بهره‌وری مؤثر می‌باشد و عدم توجه به این مهم، عملاً در عدم تحقق اهداف سازمانی مؤثر است؛ بنابراین تأثیر سبک زندگی بر منزلت اجتماعی کارکنان در هر سازمان خصوصاً ناجا ضروری است.

با توجه به این که پلیس در هر کشور حافظ امنیت و آسایش عمومی و نشانه اقتدار، استقرار و دوام نظام حاکم بر آن کشور است، به‌طور مشخص در صورتی که این نیروها از انگیزه لازم برای انجام این مهم برخوردار نباشند، حصول به اهداف یادشده امکان‌پذیر نخواهد بود و از طرفی یکی از عوامل ایجاد انگیزه ارتقاء منزلت اجتماعی کارکنان می‌باشد و از سوی دیگر زمینه‌سازی برای ایجاد و حفظ و تقویت و ارتقاء منزلت کارکنان به عوامل بسیار گوناگون و گاه ناشناخته‌ای وابسته است؛ به‌همین خاطر شناخت این عوامل و یقین از میزان اثربخشی آنها غالباً دشوار و نیازمند پژوهش علمی

بسیار است. پژوهش‌های انجام شده توسط محققان و دانشمندان علم مدیریت نشان می‌دهد که عوامل مؤثر بر ارتقاء منزلت در محیط‌های گوناگون متفاوت و در واحدهای مختلف و در سطوح شغلی و تحصیلی مختلف تفاوت دارد؛ بنابراین در این پژوهش سعی شده به این سؤال اصلی پاسخ دهد؛ سبک زندگی چه تأثیری بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی دارد؟

مبانی نظری

در زبان‌های مختلف از ترکیب «سبک زندگی» به شکل‌های گوناگون یاد شده است. در زبان انگلیسی در شکل‌های مختلف¹ استفاده شده است. معنای لغوی واژه «زندگی» روشن است، اما در تعریف واژه «سبک» در لغت‌نامه‌ها معانی گوناگونی درج شده است (که البته ریشه در کاربرد آن در علوم مختلف دارد). سبک زندگی از آغاز قرن بیستم توجه اندیشمندان را جلب کرد، آنگاه که برخی صاحب‌نظران به این نتیجه رسیدند که ایده مارکس مبنی بر قشربندی جامعه بر اساس «طبقه» (مبتنی بر روابط اقتصادی)، قدرت توضیح کلیه تحولات اجتماعی و رفتارهای انسان را ندارد. پیدایش مفهوم «سبک زندگی» که علاوه بر طبقه اقتصادی، شاخص‌های دیگری را نیز شامل می‌شود، امکان برداشت‌های غیر مارکسیستی از فعالیت‌های مردم را برای صاحب‌نظران فراهم می‌آورد و بر «منزلت اجتماعی» را به‌عنوان شاخص قشربندی جامعه، جایگزین طبقه معرفی کرد که مبنای مطالعات بعدی، به‌خصوص از سوی جامعه‌شناسان، قرار گرفت. با این روال، به‌جای «تولید» آن‌گونه که مارکس معتقد بود «مصرف»، مبنای شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی محسوب می‌شد.

صاحب‌نظران در سال‌های بعد، استقلال مفهوم سبک زندگی را از طبقه و روابط اقتصادی زیر سؤال بردند. در حال حاضر برخی از اندیشمندان معتقدند «در وضعیت مدرن، سبک زندگی حداقل تا حدی مستقل از طبقه اقتصادی است» (الفت و سالمی، 1391).

مفهوم سبک زندگی اولین بار در سال 1929 توسط آلفرد آدلر²، روان‌شناس اجتماعی، مطرح شد و پس از یک دوره افول، مجدداً از سال 1961 مورد اقبال

1- life style/living or style of life

2- Addler

اندیشمندان به‌ویژه جامعه‌شناسان قرار گرفت. در ادبیات جامعه‌شناسی از مفهوم سبک زندگی دو برداشت و مفهوم‌سازی وجود دارد، یکی مربوط به دهه 1920، که سبک زندگی معرف ثروت و موقعیت اجتماعی افراد و غالباً به‌عنوان شاخص تعیین طبقه اجتماعی به‌کار رفته است (چاپین¹، 1995؛ چاپمن²، 1935) و دوم به‌عنوان شکل اجتماعی نوینی که تنها در متن تغییرات مدرنیته و رشد فرهنگ مصرف‌گرایی معنا می‌یابد (گیدنز، 1991؛ بوردیو، 1984؛ فدرستون³، 1987، 1991؛ لاش و یوری⁴، 1987) و در این معنا سبک زندگی راهی است برای تعریف ارزش‌ها و نگرش‌ها و رفتارهای افراد که اهمیت آن برای تحلیل‌های اجتماعی روز به روز افزایش می‌یابد (ابادری، 1381).

جنسن⁵ (2007) معتقد است بیشتر اوقات این مفهوم بدون آنکه به‌طور دقیق معنای روش زندگی را بدهد، مورد استفاده قرار می‌گیرد و این واژه در ادبیات به روش‌های مختلف تعریف شده و این‌که در چهار سطح جهانی، ملی، منطقه‌ای و فردی قابل اندازه‌گیری است. فرهنگ علوم اجتماعی سبک زندگی را به نوع زندگی یا نوع معیشت ترجمه کرده که منظور چگونگی جریان حیات و شیوه زندگی انسان‌ها به‌صورت فردی و گروهی است و چگونگی استفاده از درآمد، طول زمان کار، شیوه لباس پوشیدن، تغذیه، نحوه آرایش، محل سکونت، رفتارهای دینی و فرهنگی و نظایر آنها را شامل می‌شود (بیرو، 1375).

گیدنز (1382) سبک زندگی را مجموعه‌ای نسبتاً منسجم از همه رفتارها و فعالیت‌های یک فرد معین در جریان زندگی روزمره خود می‌داند که مستلزم مجموعه‌ای از عادات و جهت‌گیری‌هاست و بر همین اساس از نوعی وحدت برخوردار است.

الف- سبک نهادی: سبک‌های نهادینه شده و نسبتاً پایدار که به‌شکل نظام‌مند در جامعه ظهور پیدا کرده است.

1- Chapin

2- Chapman

3- Feathrston

4- Lash & Urry

5- Jensen

ب- سبک رفتاری: سبک‌های نیمه پایدار و مبتنی بر رفتارهای فردی و عمومی افراد جامعه در موقعیت‌های مختلف.

ج- سبک آیینی: آیین‌ها، مناسک و رسوم اجتماعی مبتنی بر عقاید و باورهای دینی. آزاد ارمکی و شالچی (1384) نیز در مقاله «دو جهان ایرانی؛ مسجد و کافی شاپ» با توجه به نظریه بوردیو به بررسی مقایسه‌ای دو سبک زندگی در میان جوانان منطقه سه شهر تهران می‌پردازند. سبک زندگی اصول‌گرایی انقلابی که متأثر از ارزش‌های انقلاب اسلامی است و اجتناب از روابط با نامحرم و دوری از مدگرایی و مصرف‌گرایی غربی و تأکید بر هویت اسلامی در مقابل هویت غربی از ویژگی‌های این سبک است و سبک زندگی پسامدرن که مدگرایی، مصرف‌گرایی غربی و ارتباط با جنس مخالف از جمله ویژگی‌های این سبک است.

پالومتس (1998) در پژوهش خود در مورد سبک زندگی در استونی، بر اساس ترکیب سرمایه‌های فرهنگی و اقتصادی مورد نظر پیر بوردیو سه گروه تشخیص می‌دهد که هر کدام سبک زندگی خاصی دارند. گروه اول کسانی هستند که سرمایه اقتصادی و سرمایه تحصیلی بالایی دارند. در مورد سبک زندگی این گروه، گذراندن اوقات فراغت با تجهیزات ورزشی، کوهنوردی و فناوری عکاسی و مصرف بالای فرهنگی، کارهای هنری و کلکسیون هنری و کتابخانه، کلبه تابستانی و مصرف مکمل‌های غذایی، گروه دوم کسانی هستند که سرمایه اقتصادی بالایی دارند و در مورد سبک زندگی آنها می‌توان به مشخصه‌هایی هم‌چون داشتن اتومبیل شخصی، سنگ‌ها و فلزات گران‌بها، ملاقات‌های اجتماعی در رستوران‌ها و کافه‌ها، رفتن به کنسرت‌ها، تئاترها و نمایشگاه‌ها و فعالیت‌های سیاسی اشاره کرد و گروه سوم کسانی هستند که سرمایه تحصیلی بالایی دارند و سبک زندگی آنها با ویژگی‌های داشتن آلات موسیقی، کم اهمیت دادن به تماشای تلویزیون و گوش دادن به رادیو، خواندن روزنامه، اهمیت دادن به پیشرفت ذهنی و یادگیری زبان‌های خارجی از دو گروه قبل متمایز می‌شوند.

برگ (1994) با پرسش از 47 فعالیت در بین رانندگان جوان سوئدی و با تحلیل عاملی داده‌ها، ده الگوی سبک زندگی به‌دست آورده است که شامل سبک‌های ورزشی،

الکلی، عشق راندن، فرهنگی، رفتار زنانه، مشارکت اجتماعی، بلا تکلیف، دوستدار فیلم، حساس به لباس و عشق به اتومبیل بود (برگ، 1994 به نقل از فاضلی، 1382).

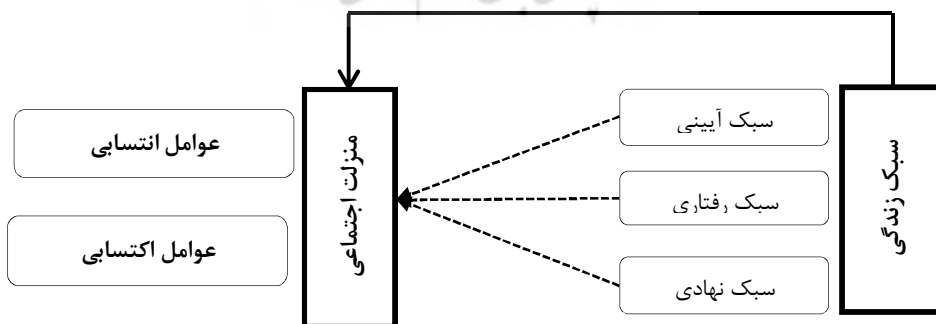
منزلت اجتماعی

تعاریف متعددی از منزلت اجتماعی ارائه شده است. آلن بیرو می‌گوید، منزلت اجتماعی نفوذ و اعتباری است که دیگران به شخص به‌خاطر خصایص گوناگون و کم و بیش واقعی که به او منتسب می‌دارند، می‌بخشد. افکار عمومی با به رسمیت شناختن ارزش یک فرد، وضع و منزلت اجتماعی او را بهبود می‌بخشد، لیکن این قضاوت جمعی، از ارزش‌های غالب محیط متأثر می‌شود (بیرو، 1370).

منزلت، پایگاه اجتماعی است که فرد در میان یک گروه دارد یا به مرتبه اجتماعی یک گروه در مقایسه با گروه‌های دیگر گفته می‌شود (صفا، 1382). به بیان دیگر، موقعیتی که یک فرد یا خانواده با ارجاع به استانداردهای میانگین رایج، درباره ویژگی‌های فرهنگی، درآمد مؤثر، دارایی‌های مادی و مشارکت در فعالیتهای گروهی - اجتماعی به‌دست می‌آورد (صفا، 1382).

از دیدگاه وبر، منزلت را برآوردی مثبت یا منفی از احترام یا پرستیژ پذیرفته شده از سوی افراد یا موقعیت‌ها تعریف کرده‌اند. منزلت، بازتاب دهنده عواملی هم‌چون منشأ خانوادگی رفتار، تحصیلات و ویژگی‌های مشابه است که دست‌یابی به آنها یا از دست دادن آنها سخت‌تر از به‌دست آوردن یا از دست دادن ثروت اقتصادی است (صفا، 1382).

بر اساس مطالعات صورت گرفته، الگوی مفهومی این پژوهش به‌صورت شکل شماره یک ترسیم می‌شود.

شکل 1: الگوی مفهومی پژوهش

بر مبنای چارچوب نظری پژوهش، فرضیه اصلی و فرضیه‌های فرعی به‌صورت زیر تدوین شده است:

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اصلی

- سبک زندگی بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی مؤثر است.

فرضیه‌های فرعی

- سبک زندگی نهادی بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی مؤثر است.
- سبک زندگی رفتاری بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی مؤثر است.
- سبک زندگی آیینی بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی مؤثر است.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش توصیفی است؛ چون برای گردآوری داده‌های ابعاد سبک زندگی و منزلت اجتماعی از روش میدانی استفاده شده است؛ بنابراین از نوع توصیفی - پیمایشی به‌شمار می‌رود، هم‌چنین از لحاظ روش از نوع پژوهش‌های همبستگی است. جامعه آن را کارکنان پایور دانشگاه علوم انتظامی امین به تعداد 780 نفر تشکیل داده‌اند و از طریق فرمول تعیین حجم کوکران 120 نفر به‌عنوان حجم نمونه انتخاب شده‌اند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌ای مستخرج از الگوی تحلیلی ذیل که اعتبار و اعتماد آن مورد تأیید بوده استفاده شده است و پس از جمع‌آوری داده‌ها پس از آزمون کلموگروف اسمینروف برای سنجش فرضیه‌های پژوهش از آزمون‌های همبستگی پیرسون و برای اندازه‌گیری میزان تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته از آزمون رگرسیون استفاده شده است.

جدول شماره (1): مدل تحلیلی پژوهش

مفهوم	ابعاد	مؤلفه	شاخص	منابع
تحصیلات			رشته تحصیلی	فردرو، 1378
			گرایش تحصیلی	سیدجوادیان، ۱۳۸۴، ۱۷
			محل تحصیل	رضوی زاده، 1386
			میزان تحصیلات	رضوی زاده، 1386
شغل			نوع شغل (صفی / ستادی)	سیدجوادیان، ۱۳۸۴، ۱۷
			جایگاه شغلی (درجه / رتبه)	سیدجوادیان، ۱۳۸۴، ۱۷
			رضایت از حقوق و مزایا (میزان حقوق ماهیانه دریافتی)	سیدجوادیان، ۱۳۸۴، ۱۷
			احساس رضایت از شغل موجود	سیدجوادیان، ۱۳۸۴، ۱۷
			رضایت از رشته شغلی	سیدجوادیان، ۱۳۸۴، ۱۷
			توانایی تهیه کالا و مایحتاج اولیه زندگی	فرهنگ فارسی معین
سبک نهادی			میزان پس انداز و سرمایه گذاری ماهیانه	قنادان، ۱۳۷۵، ۱۳
			میزان هزینه های زندگی (ماهیانه)	ربانی، ۱۳۸۷، ۴۵
			قانع از میزان درآمد زندگی	لاروک، 1385
			نوع وسیله نقلیه	ربانی، 1387، 45
سبک زندگی			نوع مسکن (استیجاری/شخصی/سازمانی)	دلال پور، 1379
			منطقه سکونت	احدی، ۱۳۸۴، ۸۶
			دسترسی به خدمات (بهداشتی، آموزشی و ورزشی و...)	فاضلی، 1382
			شرکت در نماز جماعت	مقام معظم رهبری
سبک آیینی			شرکت در زیارت عاشورا	مقام معظم رهبری
			شرکت در مراسمات عزاداری	محمدحسین درافشان، 1390
			اعتکاف	مقام معظم رهبری
			مشارکت در هیئت مذهبی	محمد احسانی، 1390
سبک اخلاق			شرکت در راهپیمایی	مایرون ونیر
			امر به معروف و نهی از منکر	مایرون ونیر
			شرکت در امور خیریه	مایرون ونیر
			احترام به زبردستان	فرامرزقراملکی، ۱۳۸۶، ۱۰۸
رفتاری			خوش اخلاق بودن	دیبايي، ۱۳۸۶، ۵۱

مفهوم	ابعاد	مؤلفه	شاخص	منابع
			میزان ارتباطات اجتماعی	فرامرز قراملکی، ۱۳۸۶، ۱۰۸
			حسن سلوک	دیباچی، ۱۳۸۶، ۵۱
			رفتارهای مردم پسند	فرامرز قراملکی، ۱۳۸۶، ۱۰۸
احترام و			حسن خلق	بهرام جلیل خانی
تکریم			انجام به موقع کار	بهرام جلیل خانی
ارباب			وظیفه شناسی	بهرام جلیل خانی
رجوع			وقت شناسی	بهرام جلیل خانی
			اعتقاد به ولایت فقیه	آیین نامه ا. ن. مسلح
			آراستگی ظاهری	آیین نامه ا. ن. مسلح
			طرز برخورد کارکنان	ابطحی، ۱۳۷۷، ۲۳۹
انضباط			احترامات نظامی	آیین نامه ا. ن. مسلح
			به موقع در محل کار حضور	ابطحی، ۱۳۷۷، ۲۳۹
			رعایت شئونات نظامی در محیط کار	ابطحی، ۱۳۷۷، ۲۳۹
			میزان و نوع تحصیلات فرد و کیفیت تحصیل	نیک گهر، ۱۳۷۳، ۶۵
عوامل			میزان درآمد	انصاری، ۱۳۸۳، ۹۸۳۱
اکتسابی			شغل و موقعیت شغلی	و ثوقی، ۱۳۷۶، ۲۲۳
			محل سکونت	لاروک، ۱۳۸۵
			پوشش مناسب	فاضلی، ۱۳۸۲
منزلت اجتماعی	پایگاه اجتماعی		تحصیلات عالی دینی	نیک گهر، ۱۳۷۳، ۶۵
			نیاکان یا اصل و نسب	حاجیان، ۱۳۷۹، ۱۲۳
			پیشینه و وضعیت خانوادگی	غلام عباس، ۱۳۸۴، ۲۲۳
عوامل			نوع مذهب	غلام عباس، ۱۳۸۴، ۲۲۳
انتسابی			ملیت	رابرت مک ایور
			جنسیت	رهدار
			میزان ارث و میراث (املاک)	لویدوارتر

یافته‌های پژوهش

الف: یافته‌های توصیفی

جنسیت پاسخ‌گویان: مجموع پاسخ‌گویان مورد مطالعه در این پژوهش 120 نفر هستند. در این میان 4/83 درصد (100 نفر) مرد و 16/6 درصد (20 نفر) را زنان تشکیل می‌دهند

جدول شماره (2)

سبک زندگی	
فراوانی	120
کلموگرف- اسمیرنف Z	1/493
سطح معنی‌داری	0/23

با توجه به جدول فوق، چون آماره Z کولموگروف اسمیرنوف با مقدار به‌دست آمده 1/493 در سطح کمتر از 5 درصد معنی‌دار است، یعنی مقدار Z بین $+1/96$ و $-1/96$ قرار گرفته است، پس می‌توان گفت با اطمینان 95 درصد توزیع صفت در بین نمونه با توزیع صفت در جامعه نرمال بوده است و تفاوت معنی‌داری بین فراوانی‌های مشاهده شده و فراوانی‌های مورد انتظار وجود ندارد.

ب: یافته‌های پژوهش

فرضیه اول: سبک زندگی نهادی بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی مؤثر است.

جدول شماره (3): تأثیر سبک زندگی نهادی بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی

سبک زندگی	ضرایب استاندارد			آماره تی	سطح (معنی‌داری)
	ضرایب غیر استاندارد	خطای استاندارد	ضریب بتا		
سبک نهادی زندگی	0/465	0/025	0/385	18/981	0/000

با توجه به جدول فوق و سطح معنی‌داری (sig) کمتر از 5٪ و آماره $t (18/981)$ درمی‌یابیم تأثیر سبک زندگی نهادی بر منزلت اجتماعی تأثیری معنی‌دار است؛ بنابراین می‌توانیم بگوییم که متغیر سبک زندگی بر منزلت اجتماعی مؤثر است، یعنی با

افزایش یک انحراف استاندارد در متغیر سبک نهادی زندگی میزان منزلت اجتماعی به مقدار 0/568 افزایش می‌یابد؛ بنابراین فرضیه اصلی اول تأیید می‌شود.

فرضیه دوم: سبک زندگی رفتاری بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی مؤثر است.

جدول شماره (4): تأثیر سبک زندگی رفتاری بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی

سطح (معنی‌داری)	آماره تی	ضرایب استاندارد		ضرایب غیر استاندارد	سبک رفتاری
		ضریب بتا	خطای استاندارد		
0/000	17/439	0/494	0/016	0/284	سبک رفتاری

با توجه به جدول فوق و سطح معنی‌داری (sig) کمتر از 5٪ و آماره t (17/439) درمی‌یابیم تأثیر سبک رفتاری بر منزلت اجتماعی تأثیری معنی‌دار است؛ بنابراین می‌توانیم بگوییم که متغیر سبک رفتاری زندگی، بر منزلت اجتماعی مؤثر است، یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در متغیر سبک رفتاری میزان منزلت اجتماعی به مقدار 0/449 افزایش می‌یابد؛ بنابراین فرضیه تأیید می‌شود.

فرضیه سوم: سبک زندگی آیینی بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی مؤثر است.

جدول شماره (5): تأثیر سبک زندگی آیینی بر منزلت اجتماعی کارکنان دانشگاه علوم انتظامی

سطح (معنی‌داری)	آماره تی	ضرایب استاندارد		ضرایب غیر استاندارد	سبک آیینی زندگی
		ضریب بتا	خطای استاندارد		
0/000	0/42816	0/933	0/049	1/332	سبک آیینی زندگی

با توجه به جدول فوق و سطح معنی‌داری کمتر از 5٪ و آماره t (0/42816) درمی‌یابیم، تأثیر سبک آیینی زندگی بر منزلت اجتماعی تأثیری معنی‌دار است؛ بنابراین می‌توانیم بگوییم که سبک آیینی زندگی، بر منزلت اجتماعی مؤثر است یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در متغیر سبک آیینی زندگی میزان منزلت اجتماعی به مقدار 0/339 افزایش می‌یابد؛ بنابراین فرضیه تأیید می‌شود.

نتیجه‌گیری

بررسی تحلیل توصیفی سؤال‌های مربوط به سبک زندگی در پرسش‌نامه نشان می‌دهد که شاخص‌های چهل‌گانه مربوط به متغیرهای مستقل تحصیلات، معیشت، شغل، مسکن، اخلاق، احترام و تکریم و ارباب رجوع، مشارکت در امور معنوی و مشارکت در امور اجتماعی کارکنان و نوع وظایف و ماموریت کارکنان دانشگاه علوم انتظامی با بالای نود درصد تأثیر خیلی زیاد و زیاد بر منزلت اجتماعی پلیس دارد، هم‌چنین بررسی نتیجه آزمون استنباطی نیز مؤید نکته نظر فوق می‌باشد که در فرضیه اول بین سبک نهادی زندگی کارکنان پایور با منزلت اجتماعی اثر معنی‌داری وجود دارد که نتایج این پژوهش با نتایج محققان دیگر هم‌چون، پورمحمد، یعقوبی، یوسفی، هم‌خوانی دارد و نتیجه پژوهش آنان نشان می‌دهد که بین سبک زندگی و منزلت اجتماعی اثر معناداری وجود دارد، هم‌چنین در فرضیه دوم بین سبک رفتاری زندگی کارکنان پایور با منزلت اجتماعی اثر معنی‌داری وجود دارد، پرداخته شده است که با بررسی‌های به‌عمل آمده نتایج این پژوهش تکمیل‌کننده پژوهش کلای و دوستدار (1388) می‌باشد که در پژوهش، به این نتیجه دست یافته‌اند که بیشترین عامل اثرگذار بر منزلت پلیس ایران، ویژگی‌های رفتاری مؤثر پلیسی است. نتایج به دست آمده از فرضیه سوم حاکی است که بین سبک آیینی زندگی کارکنان پایور با منزلت اجتماعی اثر معنی‌داری وجود دارد. این نتیجه‌گیری نیز با نتایج به‌دست آمده از تحقیقات تنهایی، خرمی و شمسی (1388) هم‌خوانی دارد که نتایج این پژوهش بیان‌گر این مطلب است که، میان باورهای دینی و سبک زندگی افراد رابطه معنی‌داری برقرار است.

پیشنهادها

با توجه به این‌که تحصیلات بر منزلت اجتماعی کارکنان پایور تأثیر دارد و در این پژوهش رتبه سوم را در منزلت اجتماعی کارکنان دارد، در اجرای ماموریت‌های متنوع و گسترده‌ای که نیروی انتظامی در اقصی نقاط کشور به‌عهده دارد ایجاب می‌کند که کارکنان این نیرو افرادی آموزش دیده و بهره‌گرفته از آخرین دستاوردهای علمی باشند تا بتوانند با بهره‌گیری از آخرین روش‌ها و فنون انتظامی ضمن برقراری امنیت در نظام مقدس جمهوری اسلامی، خود نیز به تعالی فرهنگی، علمی و تخصصی نائل آیند.

با توجه به این که اخلاق بر منزلت اجتماعی کارکنان پایور تأثیر دارد و در این پژوهش رتبه دوم را در منزلت اجتماعی کارکنان دارد، امروزه به دلیل برخی از ناهنجاری‌های موجود در سازمان، توجه به اخلاق و به تبع آن پیش‌گیری درونی کارکنان توجه مدیران را به خود جلب کرده است. اخلاق شامل بایدها و نبایدها و دستورالعمل‌های مدون هر سازمان است و کارکنان باید براساس ندای وجدانی، آن را رعایت کنند و منشور اخلاقی، کارکنان هر سازمان را از بسیاری از جرایم شغلی، ناهنجاری‌ها و ناملایمات شغلی باز می‌دارد و آنها را در پایبندی به شغل خود، از طریق پیش‌گیری درونی (خودکنترلی و نظارت درونی) یاری می‌کند. کارکنان پلیس با ابزارهای درونی (مانند ایمان، انگیزه، وجدان، قناعت و...) به شغل خود پایبند می‌شوند.

از منظر سبک رفتاری زندگی، با توجه به این که احترام بر منزلت اجتماعی کارکنان پایور تأثیر دارد و در این پژوهش رتبه سوم را در منزلت اجتماعی کارکنان دارد، تکریم و گرمی داشتن مردم در تمامی ادیان و فرهنگ‌ها، جایگاه والایی دارد و تمام بزرگان دین و صاحبان اندیشه بر آن تأکید کرده‌اند. رعایت حرمت انسان‌ها بنیادی‌ترین ارزش نظام اسلامی است. بین رضایت مردم و رضایت خداوند و بین تکریم انسان‌ها و تکریم خداوند، ارتباط مستقیمی وجود دارد. در جهان‌بینی اسلامی، راه خدا از میان خلق می‌گذرد یعنی بدون تکریم انسان‌ها و جلب رضایت آن‌ها، رضایت و بندگی خدا امکان‌پذیر نیست.

با توجه به این که مشارکت در امور معنوی بر منزلت اجتماعی کارکنان پایور تأثیر دارد و در این پژوهش رتبه اول را در منزلت اجتماعی کارکنان دارد، آنچه از آموزه‌های قرآنی، روایی و عرفانی در باب معنوی می‌توان نتیجه گرفت این است که هسته معنایی و جان‌مایه سلامت همه جانبه، در وسیع‌ترین و زیباترین وجه آن، در قلب سلیم است و قلب سلیم را نشانه‌هایی فراتر از فقدان بیماری و نبود اختلال است. انسان در مرحله بصیرت و روشن‌بینی است که بسیاری از مشکلات و دشواری‌های زندگی را معنا می‌بخشد و از این طریق، نشاط و سرزندگی خود را به‌رغم ناملایمات و ناکامی‌ها، تأمین می‌کند.

- ابادری، یوسف؛ چاوشیان، حسن (1381). از طبقه تا سبک زندگی. نامه علوم اجتماعی، شماره 20.
- ابوالحسن تنهایی، حسین؛ خرمی، شمسی (1388). بررسی جامعه‌شناختی رابطه باورهای دینی با سبک زندگی مردم شهر کرمانشاه براساس نظریه و روش گافمن.
- افشارکهن، جواد؛ ناجی‌مهر، فاطمه (1393). بررسی تأثیر ابعاد ساختاری و شناختی سرمایه اجتماعی بر احساس شهروندی (مورد مطالعه: ساکنان 18 سال به بالای شهر مشهد). مطالعات جامعه‌شناختی شهری (مطالعات شهری)، دوره 4، شماره 10.
- آزاد ارمکی، تقی (1386). الگوهای سبک زندگی در ایران، الگوهای سبک زندگی ایرانیان.
- پیلتن، فخرالسادات؛ برومند، مختار (1393). بررسی نقش سرمایه اجتماعی بر امنیت اجتماعی (مورد مطالعه: کلیه زنان و مردان واقع در گروه سنی 81-54 سال شهر جهرم)، مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال ششم، شماره دوم.
- جان فیلد (1386). سرمایه اجتماعی. ترجمه رضا غفاری، حسین رضانی، تهران، انتشارات آگاه.
- حسینی، فایق (1392). سبک زندگی، هویت و ارزش، سایت باشگاه اندیشه.
- خواجه‌نوری، بیژن؛ پرنیان، لیلا؛ همت، صغری (1393). مطالعه رابطه سبک زندگی و هویت اجتماعی (مورد مطالعه: جوانان شهر بندرعباس). فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران، دوره هفتم، شماره 1.
- خواجه‌نوری، بیژن؛ روحانی، علی؛ هاشمی، سمیه (1390). رابطه سبک زندگی و تصور بدن. (مورد مطالعه: زنان شهر شیراز)، فصلنامه تحقیقات فرهنگی، دوره چهارم، شماره 1.
- شالچی، و (1387). سبک زندگی جوانان کافی شاپ. تحقیقات فرهنگی، 1(1)، صص 93-116.
- شعبانی، ا؛ سلیمانی، م (1389). بررسی آثار فساد اداری بر سرمایه اجتماعی، مهندسی فرهنگی، 5(1)، صص 56-66.
- شیرینی، ح؛ مرشدی، ا (1389). کانون‌های فرهنگی هنری و توسعه سرمایه اجتماعی بررسی میزان و اشکال سرمایه اجتماعی کانون‌های فرهنگی و هنری دانشگاه‌های تهران. جامعه‌شناسی کاربردی، 21(4)، صص 145-176.
- صفا، داود (1382). 179. درآمدی بر جامعه‌شناسی

- طغیانی، م؛ کجیاف، م؛ بهرام‌پور، م (1392). رابطه سبک زندگی اسلامی با نگرش‌های ناکارآمد در دانشجویان. دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، 4(14)، صص 35-43.
- عبدالمهی، محمد؛ موسوی، میرطاهر (1386). «سرمایه اجتماعی در ایران؛ وضعیت موجود، دورنمای آینده و امکان‌شناسی گذار»، فصلنامه رفاه اجتماعی، سال ششم، شماره 25: صص 195-233.
- علمی، م؛ صباغ، ص؛ افتخاری، س (1389). تعیین رابطه بین ابعاد سبک زندگی و مدیریت بدن در میان دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی بوکان. مطالعات جامعه‌شناسی، 0(2)، صص 23-40.
- غلامی رزینی، محسن؛ غلامی، حسین (1391). فصلنامه پژوهش در بصیرت و تربیت اسلامی، نسبت اخلاق حرفه‌ای پلیس با پیشگیری درونی از جرم، سال نهم - شاپا: صص 2541-2008.
- فاضلی، م (1387). تصویری از سبک زندگی فرهنگی جامعه دانشجویی. تحقیقات فرهنگی، 1(1)، صص 175-198.
- فخرالسادات، پیلتن؛ مختار، برومند (1393). بررسی نقش سرمایه اجتماعی بر امنیت اجتماعی (مورد مطالعه کلیه زنان و مردان واقع در گروه سنی 45-18 سال شهر جهرم). مطالعات توسعه اجتماعی ایران، دوره 6، شماره 2 (مسلسل 22).
- فردرو، محسن؛ صداقت‌زادگان، شهناز (1378). پایگاه اقتصادی اجتماعی و مصرف کالاهای فرهنگی، نشر زهد.
- قلی زاده، آذر؛ اسماعیلیان اردستانی، زهره (1393). نقش مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی بر رضایت زناشویی دانشجویان متأهل، دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، دوره 15، شماره 2 (پیاپی 56).
- کافی، م؛ آریاپوران، س؛ نگرایی، ف؛ اطمینان، ز؛ جعفری، م (1392). پیش‌بینی سبک زندگی و پنج رگه اصلی شخصیتی بر اساس ترتیب تولد و حجم خانواده در دانشجویان، مشاوره و روان‌درمانی خانواده، 1(3)، صص 1-21.
- کجیاف، م؛ سجادیان، پ؛ کاویانی، م؛ انوری، ح (1390). رابطه سبک زندگی اسلامی با شادکامی در رضایت از زندگی دانشجویان شهر اصفهان. روان‌شناسی و دین، 4(4)، صص 61-74.
- کفاشی، مجید؛ پهلوان، منوچهر؛ عباس‌نژاد عربی، کاظم (1389). بررسی تأثیر سبک زندگی بر هویت اجتماعی جوانان (مورد مطالعه: جوانان 15 تا 29 ساله شهر بابل)، پژوهش اجتماعی، شماره 9.
- کوهکن، ع (1388). مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی اسلامی. راهبرد توسعه، 17(1)، صص 124-141.

- کسانی، عزیز؛ منتی، رستم؛ منتی والیه، شجاع محسن؛ میربلوچ زهی، علی (1393). بررسی عوامل مؤثر بر سرمایه اجتماعی و ارتباط آن با کیفیت زندگی در سالمندان شهر ایلام. علوم پزشکی صدا، دوره 2، شماره 3.
- کلاکی، حسن؛ دوستدار، رضا (1388). بررسی منزلت شغلی و اجتماعی پلیس ایران و عوامل مؤثر بر آن. نشریه دانشگاه علوم انتظامی امین.
- گیدنز، آنتونی (1382). 121- تجدد و تشخیص جامعه و هویت شخصی در عصر جدید ناصر موفقیان، تهران: نشرنی، چاپ دوم.
- مجدی، علی اکبر (1389). سبک زندگی جوانان ساکن شهر مشهد و رابطه آن با سرمایه فرهنگی و اقتصادی والدین.
- ناطق پور، م؛ فیروزآبادی، س (1385). شکل‌گیری سرمایه اجتماعی و فراتحلیل عوامل مؤثر بر آن. مطالعات جامعه‌شناختی، 19(2)، صص 160-190.
- نجارزاده، رضا؛ عزتی، مرتضی؛ سلیمانی، محمد (1393). اندازه‌گیری سرمایه اجتماعی در میان نخبگان استان تهران (با استفاده از تکنیک ژنراتور منابع). پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی، دوره 4، شماره 16.
- نوغانی، م؛ اصغریور ماسوله، ا (1387). بررسی تطبیقی رویکردها و شاخص‌های مورد استفاده در سنجش سرمایه اجتماعی. فرآیند مدیریت و توسعه، 68(6)، صص 31-56.
- همارزاده، م (1390). آسیب‌شناسی سبک زندگی دانشجویان انقلابی: دانشجویان نظام رشد جامع ندارند. زمانه، 1(21)، صص 42-44.
- Bourdieu, P. (1983). Economic capital, cultural capital, social capital, Soziale-Welt, Supplement 2, pp. 183-198.
- Buzan, B & Hansen, L. (2007). International Security, Vol. III: Widening Security, SAGE Publications, London: New Delhi, Singapore.
- Coleman, J., (1988). Social capital in the creation of human capital, American Journal of Sociology, 94, Supplement S, pp. 95-120.
- Darby S, Crump A (1999). Older people, nursing, and mental health. Philadelphia: Elsevier Health Sciences; p. 4.
- DeLaune SC, Ladner PK (2002). Fundamentals of nursing: standards & practice. New York: Delmar Thomson Learning; p. 65. 2.
- Falk, Ian (2001). Literacy by Design, not by default: social capital's role in literacy learning, Journal of Research in Reading, Vol. 24, Issue 3, pp313-323.

- Farr, J. (2004). Social Capital: A Conceptual History, Political Theory, Vol. 32, No.1. pp. 1-28.
- Jensen, mikael (2007). lifestyle: suggesting mechanisms and a definition from a cognitive science perspective, Springer science - business media.
- Nahapiet, J. & Ghoshal, S. (1998). Social capital, intellectual capital and the organizational advantage, Academy of Management Review, Vol. 23 , No. 2, pp. 242-266.
- Putnam, R. (1993). Making democracy work: Civic traditions in modern Italy, Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Woolcock, M. (1998). "Social capital and economic development: Toward a theoretical synthesis and policy framework", Theory and Society, 27, pp.151-208.

